

**Japonci izdali nove odredbe
za Kitajsko**

Sangaj, 27. decembra. Japonska vlada je izdala nove odredbe za poslovanje in odnošanje v onih krajih Kitajske, ki je zasedena po Japoncih. Te odredbe se pa obenem tičejo tudi članov vseh narodnosti, ki bivajo na Kitajskem in se smatra, da bodo radi njih prišli Japonci v spor s tujezemskimi državami. Med drugimi pravijo nove odredbe, da je s smrtjo kaznovan vsak, kdor se upira japonski oboroženi sili. Ameriški državljani, ki se nahajajo na Kitajskem, se enako podvrženi smrtni kazni, ako bi se pregrešili zoper japonske vojaške določbe. Nobena država nima v zasedenih krajih Japonske posebnih pravic. Po dosedaj obstoječih pogodbah so na Kitajskem n. pr. Nemci in Rusi podvrženi samo postavam svojih lastnih držav. Znaprej bodo morali poslušati japonske postave. Japonska je tudi odredila, da nobena država znaprej v zasedenih krajih Kitajske ne more odpreti svojega konzulata brez dovoljenja japonske vlade. Obenem naznanja Japonska, da je začela s kazensko ekspedicijo proti mestu Tsingtao, kjer so kitajski komunisti porušili za \$100,000,000 vrednosti japonske lastnine. Kljub japonskemu napredovanju na Kitajskem pa trdi kitajski vrhovni poveljnik Kajšek, da bo Kitajska končno zmagala in prosti ostali svet, da ji ostane naklonjen.

Avto nesreče

Dasi je bilo sedem oseb ubitih od avtomobilov v Clevelandu na božični dan, pa ni bilo nobenega smrtnega slučaja v soboto in v nedeljo, dasi so avtomobili povzročili precej nesreč. Tudi Slovenci so bili prizadeti. Včeraj zjutraj je prišlo do kolizije treh avtomobilov na Lake Shore boulevardu in na 201. cesti. Prvi je zadel neki 19 let stari Thomas Hayes, ki je imel v avtomobilu šest drugih oseb. Precejšnje poškodbe je dobil pri tem Frank Laurich, 21501 Goller Ave. Druga nesreča v Euclidu se je pripetila v bližini 247. ceste, ko je avto, katerega je vozil George Vargo, zadel v konkretni. Avto je začel goreti, pri čemer je dobil Paul Korenčič, 991 E. 63rd St. težke opekline.

Iz domovine

Mr. Jože Jelenc iz Waukegan, ki se nahaja na obisku v domovini, na Vrhniki, pošilja tople pozdrave vsem znancem v Clevelandu in drugod. V svojem pismu pravi: "Na Vrhniki je lušno biti, poleti hladno pivo piti, kdor hoče malo se potiti, na Planino peš naj gre hoditi." Razglednica, katero nam je poslal, nosi sliko slovenskega starčka v narodni noši, s hlebom domačega kruha na mizi in s kozarcem v roki starca, spodaj so pa natisnjeni znani verz: Oče nebeški glej, še en kozareček zdej, potem bom vekomaj hvalo Ti pel.

Prepovedane igre

Zadnje čase je državna postavodajala dobila mnogo zahtev, da se naredi postava, ki bi prepovedala vsako igranje s kartami ali drugimi predmeti v prostorih, kjer se prodaja opojna pijača. Postavodajalci so pripravljeno narediti enako postavo, ker mislijo s tem, da bodo gostilne "očistili." Mebbe!

**Vnukinja jeklarskega magnata v ječi, kjer
jo zaslišujejo radi umora njene matere**

Warren, Ohio, 27. decembra. 28 let stara Louise Campbell je bila aretirana v tem mestu kot osumljena umora matere Mrs. Cordelije Campbell. Campbell družina je poznana družina jeklarskih magnatov in milijonarjev.

Mrs. Cordella Campbell je umrla včeraj popoldne v bolnišnici v Youngstownu na poslednjem danu, ki jih je dobila od revolverjskih krogel. Streljanje se je izvršilo na božični večer v krasni palači družine Campbell v Youngstownu.

Mrs. Campbell je bila stara 55 let in hči pokojnega Jamesa Campbella, ki je bil znan širom sveta kot predsednik The Youngstown Sheet & Tube Co.

Njena hči, Louise Campbell, je dala 16 unč svoje krvi, da bi ohranila mater pri življenju, kar pa ni pomagalo. Odkar je bila aretirana neče zavzeti nobene hrane. Glavno zaslišanje se bo vršilo v sredo kmalu po pogrebu pokojne Mrs. Campbell.

Državni prosekutor v War-

renu se je izjavil, da je bilo mogoče streljanje povzročeno po naključju, vendar je nekaj okoliščin, ki kažejo, da je bila bogata vdova najbrž umorjena.

Predno je Mrs. Campbell umrla je prišla toliko k zavesti, da je spregovorila nekaj besed, toda vsebina besed ni bila razumljiva. Največkrat je nežno imenovala ime svoje hčerke Louise.

Edina priča streljanju je bil neki Lucius Cochran, star družinski prijatelj. Ta je povedal, da so na božični dan krasili božično drevo. Navzoča je bila Louise Campbell. Proti večeru je zapustila sobo in odšla po svoj avtomobil.

Ker pa je pogrešala ključke od avtomobila, se je vrnila v sobo. S seboj je imela .32 kaliberski revolver. Pri tem je ustrelila na prižgano svečo, katero je zadela. Bila je poznana kot dobra streljavka. Ko je mati skušala izvit hčeri revolver iz rok, se je slednji sprožil, kot pripoveduje Cochran.

**Zanimive vesti iz življenja ameriških
Slovencev po številih naših naselbinah**

Chicago. — Če je nesreča pri kom stalen gost, je gotovo pri rojaku, staremu naseljencu Blažu Kaltingerju. Blaž je že dolgo let vdovec, odkar mu je jetika vzela žena. Dolgo časa je imel bolno roko, katero si je pobil pri tesarškem delu. Pred dvema letoma mu je utonil sin, njegov edini. Pred nekaj tedni je bil Blaž pobit v avtni nesreči in mu je zlomilo dvoje reber, zadnji torek pa mu je ogenj uničil hišo na So. Racine Ave. Več škode kot ogenj, ki je nastal iz neznanega vzroka, so naredili gasilci, ki so z vodo, katerega je sproti zmrzovala, uničili vse, česar ni dosegel požar. Ubogi Blaž je zgubil tako do malega vse, razven obleke, katero so on, žena in sin imeli na sebi, ko so odšli na delo.

— Tako poroča "Prosveta." V začetku te zgodbe omenja "Prosveta," da je bil Blaž vdovec že več let, sin mu je pa pred leti utonil, in sicer edini sin. Kako se to strinja s koncem zgodbe, ko omenja poročilo v "Prosveti," da je Blaž rešil obleko svoje žene in sina, ki sta odšla na delo, to naj blagovoljno sporoči uredništvo "Prosvete."

Iz 10. nadstropja nekega poslopja v Chicagu je skočil rojak Jakob Knez, star 44 let, doma iz Drašičev pri Metliki. Zakaj je storil samomor, ni znano.

Rojakinja Mary Vičič, je v Universal, Pa., podlegla opeklinam. Podrobnosti o njeni nesreči niso znane.

Jack Kearns, manager slovenskega rokoborca Jimmie Adamiča, ki biva v državi Michigan, je povedal te dni, da bo Adamič nastopil v areni za svetovno prvenstvo v mesecu septembru, prihodnje leto. Pograbil se bo s komurkoli, Joe Louisom ali s Max Schmellingom. Pripravimo se torej! Jamšek, Bog ti daj zdravje, da boš doživel še to izredno rokoborbo!

V New Yorku so pretekli teden pokopali starega slovenskega naseljenca Alojzija Gregorina, ki je umrl v bolnišnici. Star je bil 75 let in rojen v Ljubljani. V

Ameriki je bival nad 30 let. Tu zapuška žena, sina in omoženo hčer.

V Barbertonu, Ohio, je preminula Mrs. Alojzija Marković, ki je delj časa bolehal. Pokojna je bila doma iz vasi Kot, fara Ig pri Ljubljani. Dosegla je starost 53 let. Zapuška moža Franka, sina in poročeno hčer. Dekliško ime pokojnice je bilo Alojzija Zadnik.

V Luzerne, Pa., je žmrl rojak Frank Juvan, star 64 let. Zapuška soproga, sina in sestro Mary. Doma je bil blizu Litije.

Smrt rojakinje

Po tritedenski boleznii je včeraj preminula rojakinja Mary Tomšič, roj. Kastelic, v starosti 63 let. Doma je bila iz Zverče vasi, fara Hinje, odkoder je prišla v Ameriko pred 37 leti. Bila je članica društva sv. Lovrenca št. 63 KSKJ. Tukaj zapuška zaljučega soproga Petra, tri sinove: Petra, Franka in Johna, pet hčera: Mary poroč. Turk, Jennie poroč. Travnik, Rose poroč. Jerič, Ano poroč. Brazdel in Frances ter več vnukov in vnukinj. Zapuška tukaj tudi dva brata, Franka in Josipa, v Illinoisu pa sestro Helen Stegnar. V starem kraju zapuška mater Marijo, brata Janeza in sestro Elizabeto ter več drugih sorodnikov. Pogreb ranjke se bo vršil iz hiše žalosti, 3722 E. 78th St. v četrtek zjutraj pod vodstvom Louis L. Ferfolia. Naj bo ranjki ženi ohranjen blag spomin, preostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Ukradena torbica

Iz avtomobila pred S. N. Domom na St. Clair Ave. je bila vzeta ženska torbica. Prosi se dotičnega, da torbico vrne z licenco za voznika, denar naj pa obdrži. Oglasi naj se na 6205 Whittier Ave.

Zadušnica

Za pokojnim William in Stanley Virantom se bo brala sv. maša v četrtek 30. decembra ob 7. uri zjutraj. Prijatelji ranjkih so prijazno vabljeni.

**Jeklarska unija ne bo trpe-
la komunizma v stranki**

Cleveland. — William Donovan, pomožni direktor jeklarske unije v Clevelandu se je izjavil te dni, da unija jeklarskih delavcev ne more preprečiti svojim članom, če postanejo komunisti. "To je njih privatna zadeva," je rekel Donovan. "Toda unija jeklarskih delavcev nikakor ne bo trpela, da bi komunisti odločevali pri uniji in v delavskih zadevah. Pri naši uniji je prostor za samo en "izm" in to je unionizem, ne pa komunizem. Kar se tiče mene osebno in z menoj soglašajo ogromna večina članov jeklarske unije, sem jaz prijatelj ameriške vlade in ameriškega vladnega sistema, za katerega sem se tudi boril v svetovni vojni. In pripravljen sem iti zopet vsak čas v boj za ameriški vladni sistem, ker je idealen in svobodni. Želim le, da bi delavci se tesneje oklenili naše ameriške unije, ki ne priznava rdeče zastave in tujezemskih nauk, pač pa ameriške principe in ameriško zastavo!"

Pokojni Baker

Leta 1911 je na letošnji božični dan umrl Newton D. Baker kandidiral za župana v Clevelandu in sicer z geslom, da morajo ljudje dobiti mestno elektriko. Baker je bil izvoljen, in ljudje so dobili mestno elektriko. Predno je začela poslovati mestna elektrarna, je bila cena elektriki 10 centov za kilovat uro. Mesto je ceno znižalo na 3 cente in kompanija je bila kmalu potem prisiljena storiti isto. Računa se, da so si Clevelandčani radi Bakerja in znižane električne cene v 25 letih prihranili najmanj \$25,000,000. Newton D. Baker je tudi izposloval, da ima mesto Cleveland danes svoj lastni čar, dočim je moral prejšnji poslušati postavodajalce v Columbusu, ki niso razumeli mestnih potreb. Dokler je bil Newton D. Baker za župana v Clevelandu smo tudi imeli tricentno voznjo na ulični železnici. Baker ima še mnogo enakih zaslug za napredek Clevelanda, ki je bil pod tem velikim demokratom poznano kot "najbolje vladano mesto v Ameriki."

Slabi čeki

Policija v Parma, Ohio, je aretirala nekega Jožeta Ondrička, ki je imel to slabo navado, da je v trgovinah kupoval razne stvari in jih plačeval s ponarejenimi čeki od bivše Guardian Trust banke, ki je že štiri leta mrtva. Pa se vseeno dobijo trgovci, ki grede takim sleparjem na led.

S. N. Čitalnica

V nedeljo 2. januarja, 1938, se vrši občni zbor Slovenske Narodne čitalnice in sicer v čitalniških prostorih na 6417 St. Clair Ave. Pričetek točno ob 2. uri popoldne. Članstvo je vladno vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora. Pridite na sejo vsi!

Smrtna kosa

V pondeljek večer je preminula Mrs. Ana Krajner, roj. Ajditič. Umrla je na domu svoje hčere Mrs. Ana Despot, 17914 Olympia Ave. Stara je bila 72 let. Mož je umrl pred več leti. Zapuška dva sina, Johna in Josepha in hčer Ano. Truplo se nahaja v pogrebni kapeli A. Grdina in Sinovi. Naj bo ranjki mirna ameriška zemlja!

**Amerika časti spomin umrlega državnika
in bivšega clevelandskega župana Bakerja**

Vest o smrti bivšega clevelandskega župana in vojnega tajnika Newton D. Bakerja, je globoko potrla vse ameriške kroge, zlasti ker je prišla smrt tako nepričakovano.

Ameriško časopisje obširno piše o bivšem Bakerju. The New York Times pravi: "O Bakerju je predsednik Wilson govoril, da je najboljši javni uradnik Amerike. Ko se je vrnil v privatno življenje je postal najboljši spoštovani Amerikanec. Največji zagovornik in delavec za svetovni mir, za demokracijo, za napredek Amerike. Toda ironija usode je nanesla, da je Baker, kot največji pacifist, moral tekom svetovne vojne rekrutirati največjo armado, katero je Amerika kdaj poslala v vojno."

New York Herald-Tribune piše: "Newton D. Baker, jasni, šolski gentleman, je bil tekom dru-

gega termina predsednika Roosevelt predmet najstrožje kritike. Toda mož je molčal na vsako kritiko, korakal je naprej in vršil svoje delo. Ob zaključku vojne se je pa izkazalo, da je bil Newton D. Baker najbolj zmogljiv vodja, kar jih je še kdaj prej imela ameriška armada. Mož ni bil samo inteligenten, pač pa tudi patriotičen."

Washington Post piše: Tekom svetovne vojne je imela Amerika na vladni dva markantna značaja: Woodrow Wilsona in Newtona D. Bakerja. Baker je dobro razumel ameriške narodne potrebe, nikdar ni bil sebičen, znal pa je pomagati s pošteno besedo in sijajnim vzgledom vsem. Bil je pravi tip najbolj demokratičnega ameriškega državljanja. Ameriška zgodovina bo o njem pisala kot o enem izmed največjih Amerikancev.

**Konec brezposelnosti je tu. Dela se bodo
po novem letu zopet začela odpirati**

Washington, 27. decembra. Aubrey Wilson, pomožni administrator WPA del v Ameriki, je izjavil, da je prišel konec brezposelnosti, oziroma, da se delavci znaprej ne bo več odstranjevalo od del, pač pa nameravajo privatne industrije začeti z novim letom z večjim poslovanjem kot dosedaj.

Na enak način se je izjavilo tudi več drugih vladnih uradnikov, ki so vsi mnenja, da bo brezposelnosti v kratkem konec. Računa se, da bodo privatne industrije tekom prihodnjega leta lahko zaposlile od treh do štirih milijonov ljudi.

Na podlagi vladne statistike je največ delavcev zgubilo delo v avgustu in septembru, dočim se je v oktobru začelo obračati na

boljše. Dva milijona delavcev je dobilo delo od oktobra do božica.

Industrije, ki so tekom letošnjega leta odslovile največ delavcev so: jeklarska, tekstilna, delavnice za čevlje, premogarska in železarska industrija.

Reližne družbe in komisije v raznih mestih so bile od avgusta meseca zelo prizadete. Računa se, da je bilo v Zedinjenih državah letos tekom zadnjih štirih mesecev do 450,000 družin več na relifu kot lansko leto ob istem času.

Deloma je temu odpomogla zvezna vlada, ki je zaposlila skoro 400,000 več oseb pri javnih delih kot pa lansko leto. Seveda so se s tem zvišali tudi stroški vladi, tako da je težko pričakovati, da bi dohodki pokrivali stroške.

**Madrid bombardiran. Na-
cionalisti zopet tepeni**

Hendaye, Francija, 27. decembra. Zadnji ostanki posadke nacionalistov v Teruelu so se umaknili v katoliško semenišče, katerega sedaj socialisti oblegajo. Mesto je sedaj popolnoma v oblasti madridskih vojakov. Radio poročila naznajo, da se Teruelu bliža večja nacionalistična armada, ki bo skušala zopet zasedati mesto. Včeraj so nacionalisti dolgo časa streljali na Madrid s težkimi topovi. Povzročena škoda je ogromna.

Vse plačano

Bivša Midland banka v Clevelandu bo plačalo do konca tega leta zadnjo dividendo vlagateljem. Banka je prenehala poslovati v letu 1931, toda likvidatorjem se je posrečilo spraviti na trg in ugodno prodati vrednosti banke, ki je vrnila zadnji cent vsem svojim vlagateljem.

Damm v volivnem odboru

Bivši councilman 23. varde in eden starejših demokratskih voditeljev v Clevelandu Mr. Adam J. Damm bo najbrž imenovan v volivni urad na izpraznjeno mesto John Krausa. Služba nese \$4,200 na leto. Pričakuje se, da bo generalni državni tajnik Kennedy potrdil imenovanje Adama Damma.

**Ako bo depresija bo Roose-
velt zopet izvoljen**

Washington, 26. decembra. Senator Norris, republikanec, je včeraj izjavil, da če bo velekapital neprestano blokiral Rooseveltov program, da bo Roosevelt prisiljen od naroda, da tretjič kandidira za predsednika in bo tudi izvoljen. Depresija, katero so ustvarili današnji business interesi, je bila povzročena iz gola naspotovanja proti programu predsednika Roosevelta. Senator Norris pravi, da bo Roosevelt v 1940 zopet izvoljen in s tako večino, da bodo morali industrijalci odnehati s svojim bojem proti vladi.

Vest iz domovine

Mrs. Frances Fabjan, 392 E. 161st St. je dobila iz vasi Kamen vrh, fara Ambrus, vest, da ji je umrl brat Anton, star 47 let. V domovini zapuška soprogo in 6 otrok in brata, tukaj pa dva brata Josepha in Jima ter sestro Frances. Boji mu rahla domača zemlja!

Pogreb Bakerja

Danes popoldne se vrši pogreb bivšega clevelandskega župana Newton D. Bakerja. Med častnimi nosilci krste je tudi naš sodnik Frank J. Lausche. Predsednik najvišje sodnice v državi Ohio, Carl Weygand, bo zastopal narodno zbornico ameriških odvetnikov.

**Monopol trustov je odgo-
voren za depresijo**

Washington, 27. decembra. Vplivni prijatelji predsednika Roosevelta so slednjemu svetovali, da začne boj proti "problemu monopola" v Zedinjenih državah. Razni ekonomski so pričarani, da so monopolisti ustvarili sedanjo depresijo. Robert Jackson, pomožni generalni zvezni pravdnik, je včeraj potom radia povedal, da so ameriški monopolisti na umeten način dvignili ceneno blagu tako visoko, da so ljudje odnehalo z nakupovanjem, kar je povzročilo zastoj v ameriških tovarnah in delavnicah. Računa se, da bo predsednik Roosevelt poslal tozadevno poslanico kongresu takoj po novem letu. Kompanije se izgovarjajo, da so po višane delavske plače povzročile višje cene blagu. Toda vlada ima na razpolago dokaze, ki jasno kažejo, da so kompanije dvakrat ali trikrat zvišale cene svojim produktom, dočim so delavske plače narastle povprečno samo za 10 odstotkov. Za vzgled je navedel Robert Jackson jeklarske družbe. Slednje so podpisale z unijami pogodbo, veljavno za eno leto. Glasom te pogodbe so dobili delavci za 10 odstotkov zvišano plačo, toda ob istem času so jeklarske kompanije zvišale cene svojim produktom za 30 procentov. To ima za posledico, da je postal drag zlasti stavbeni material, da se skoro ničesar novega ne gradi in da je najmanj milijon stavbinskih delavcev brez dela.

Zagreb—ogrsko mesto

Na božični večer je govoril potom radia urednik enega največjih ameriških časopisov — The Chicago Daily News. Pripovedoval je o dogodkih okoli božica v letu 1914, v katerem letu je izbruhnila svetovna vojna. Urednik omenjenega časopisa je bil tedaj časnikarski poročevalec in se je nahajal na raznih frontah kot v bližini Belgrada in v Banatu. Med drugim je povedal tudi, da je prišel nekega dne v "precej obširno ogrsko mesto — Zagreb." Zagreb je seveda prestolnica Hrvatske, in da urednik tako velikega časopisa kot je Chicago Daily News, trdi, da je Zagreb "ogrsko mesto," nam kaže to, da ameriški uredniki pač niso podkovani v zemljepisju in zgodovini.

Tajnica št. 162 KSKJ

Mrs. Mary Hočever se bo nahajala v spodnih prostorih šole sv. Vida danes zvečer od 6 do 7:30 v svrhu pobiranja asesmenta.

Zadušnica

V spomini 8. obletnice smrti Frank (Lindy) Mrharja se bo brala v četrtek 30. dec. ob osmih v cerkvi sv. Vida maša zadušnice. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Peta obletnica

V sredo 29. dec. se bo brala v cerkvi sv. Vida ob 7. uri sv. maša za pokojnim John Russ v spomin pete obletnice smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Zaroka

Zaročila sta se Mr. John Močilnikar, 1125 E. 66th St. in Miss Betty Kmet, 7112 St. Clair Ave. Iskrene čestitke!
Društvo Naš Dom št. 50 SDZ
Mr. Frank Pugelj, tajnik društva Naš Dom št. 50 SDZ nam sporoča, da so sledeči društveni nadzorniki: Rudy Cergol, John Dolinar in Hedvika Žiberna.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME "LOVENIAN DAILY NEWSPAPER"
 6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
 Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
 Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
 Za Evropo, celo leto, \$8.00.
 Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U.S. and Canada, \$3.50 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
 European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 303, Tues., Dec. 28, 1937

Bistvo napredka med ljudmi

Ako je poskus radikalcev vpeljati nekaj novega med narodom, napačen, slaboten ali nepraktičen, tedaj zmagajo vselej konservativci — in prav je tako. Ako je pa tak poskus za novotarijo zdrav, praktičen in koristen za človeško družbo, tedaj triumfirajo radikalci. Končno odločitev si pa priskrbi za sebe oče čas, ki posluje kot posredovalec v človeški družbi.

Kadar pa ena skupina, bodisi radikalna ali pa konservativna, postane premočna v državi ali med narodom, tedaj nastane resna nevarnost za obstoj naroda.

Ako postanejo konservativci premočni, gledajo pred vsem, da se ozirajo nazaj in ne dopustijo nobenega napredka, ki mora priti z duhom časa. V tem slučaju se ne zmenijo za stare bolezni, ki tlačijo narod ali državo, ne odpravijo krivic, ki so nastale tekom časa, obenem pa zavračajo vsako novo idejo iz enostavnega vzroka, ker je nova. V takem slučaju nastane zastoj in napredek človeštva je nemogoč.

In zopet na drugi strani, ako dobijo radikalci preveč oblasti v roke, tedaj dvirajo narod v nove in nepreizkušene eksperimente, kar se tiče narodne finance, vlade in socialnih problemov. Na ta način nastanejo tragedije in katastrofe, kot jih je doživel francoski narod tekom revolucije — kot jih je doživel ruski narod pod boljševizmom in v več drugih deželah, kjer so preko noči vrgli deželo v popolnoma drugo smer, ne da bi bili prepričani, če so nove smernice praktične ali ne.

Iz vsega tega vidimo, da potrebujemo radikalce kot konservativce. Mogoče je eden ali drugi napačen v svojih idejah in predlogih glede zdravlja za zboljšanje človeštva, toda radikalci kot konservativci prispevajo po svoje k napredku človeške družbe, ko s svojimi predlogi obračajo pozornost vsega naroda na sebe, in je potem od naroda odvisno, kako sprejme in premelje take ideje.

Med potrebujemo konservativce, da celo reakcionarje, kajti ti preprečijo sprejem raznih divjih načrtov in idej, ki bi znali pognati narod v propast. Skupaj tvorijo konservativci in radikalci, ali pa če jih hočete nazadnjake in progresivce, odločilno balance v kolesju človeške družbe, in ta kolesa se vrtijo v pravi smernici, katero jim končno podeljuje velika večina naroda, ki se odloči za konservativce ali pa za radikalce.

Odpravimo vpliv, ki ga imajo konservativci med nami, pa bi radikalci jutri podrli in porušili voz napredka. Odstranimo vpliv, ki ga tvorijo progresivni ljudje, in napredek bi obital v blatu. In to je vzrok, da bi moralo biti med nami več tolerance, vztrpnosti in potrpljenja, in to na strani radikalnih kot konservativnih elementov enako. Vsaka grenkoba in brutalnost v boju za obstanek bi morala biti odstranjena. Sleherni mora tudi zaupati božji previdnosti in naj se dobro zaveda, da končno mora zmagati resnica in pravica, naj si prihaja od radikalnih ali konservativnih pridigarjev.

Radikalni element more iti samo do gotove točke in ne več, in enako tudi konservativni element. Kadar prekorači en ali drugi svojo mejo, tedaj lonec vzkipi, in narod ter usoda sama balancirata pravi položaj. Ta vojna, mirna in dostojna, med radikalnim in konservativnim elementom traja, odkar je bil ustvarjen svet. Tako je bilo in drugače tudi nikdar ne bo.

Je že res, da od časa do časa pride na krmilo radikalni element, toda to traja le par let. Neizprosna usoda vrže vsakega samosilnika od oblasti in diktatorstva, prej ali slej. Kdor je proučeval zgodovino od postanka našega sveta, pa vse do danes, ta bo priznal, da je to čista resnica.

Kadar postane ena stranka premočna, tedaj je vselej slabo za narod, a narod po naravnem instinktu sam izvaja kontrolo, prej ali slej. Napredek bo vselej korakal v pravi smeri, pa naj ga zaustavlja še tako mogočen idealist, konservativec, radikalec ali kdorkoli. Mi potrebujemo centripetalno silo konservativcev in centrifugalno silo radikalcev, da odbijajo in privajajo. Dokler je konservativce pošten in ima radikalec idealne namene, bo človeški rod napredoval.

Kaj pravite?

Od bivših predsednikov Zed. držav je živ samo eden — Herbert Hoover. Od sedmih bivših predsednikov jih pa živi še sedem. Torej nikar ne govorite, da ni nežni spol bolj trden kot moški.

Ne bo dolgo, ko bomo prisegli in delali nova sklepe za drugo leto. Pa tudi ne bo dolgo, ko jih bomo tudi ročno pozabili.

Na mali postaji je vlak ravno potegnil, da odpelje proti Clevelandu, ko prileti neka ženska in maha z obema rokama, naj vlak počaka. Vlakovodja je res dal ustaviti vlak, meneč, da bi se ženska rada peljala. Žena pa izroči vlakovodji kartico, češ, naj jo ta vlak gotovo odpelje v Cleveland, ker je na njej božično voščilo za njeno ljubljeno hčerko. Lepo se zahvali prijaznemu vlakovodji za uslugo in odide. Gotovo ni slišala, kako je vlakovodja bentil, ko je dal zopet znamenje za odhod vlaka.

BESEDA IZ NARODA

Častno priznanje Antonu Grdini

Cleveland (Newburg), O. — Narod slovenski, daj priznanje možu, narodnemu delavcu, za delo, za trud, za žrtve, ki jih je storil v korist in napredek slovenstva.

Anton Grdina je junak današnje dobe, ki se ne ustraši nasprotnikov, ki mu mečejo polena pod noge in mu hočejo zastaviti pot k napredku. Kot rjoveči levi odpirajo usta na široko in pišejo proti njemu.

Anton Grdina je tisti, ki je napravil velikansko delo in postavil naš narod na najvišjo stopnjo, da je naš slovenski narod danes prišel med druge napredne in kulturne narode. Čeprav narod majhen po številu, pa velik po kulturi in to največ po zaslugi Antona Grdine. On je prišel za voz, ko se je nahajal v dolini med skalovjem in med trnjem. Junak navdušen za dobrobit naroda, je prijel za ta težki voz in ga zrinil ter postavil na gladko pot tako, da nas poznajo tudi drugi veliki narodi in nas cenijo ter občudujejo.

Mr. Anton Grdina se je največ žrtvoval za naše narodne spomenike, kateri danes stojijo v kulturnem vrtu, kateri vrt je najlepši in najzanimivejši, ker je tako lepo urejen. Koliko se je Mr. Grdina za to žrtvoval, ve le Bog. Nešteto krat je bil v vrtu, da je nadzoroval delo. Kolikokrat je moral iti v mesto k sejam zastopnikov kulturnih vrtov. Koliko je bilo pisanja za nakup spomenikov v stari domovini in tukaj. Koliko je bilo pisanja na vlado v Washington in na mestno vlado tukaj. Vse to je imel Mr. Grdina v svojih rokah.

Delo tega narodnega moža se ne da popisati. Marsikdo bi bil omagal in vse skupaj pustil. On pa ni omagal. To zmore storiti le mož, ki ima čuteče srce za svoj narod. Zato mu je pa narod danes hvaležen. Ves njegov trud je danes poplačen. Naša srca se veselijo z Vašim srcem, ko vidimo, da je delo dovršeno. Težki narodni voz, ki ste ga Vi rinili naprej, je na višku, na zeleni trati in trdni poti. Kmalu bo ves ckinčan s cvetjem priznanja. Reklamo bomo: Dokler bo stal Jugoslovanski kulturni vrt, čast in slavo Mr. Grdini.

Narod, daj priznanje možu, ki ga je v polni meri zaslužil. Pravim SEDA, ne potem, ko ga ne bo več med živimi. Sedaj naj uživa sad svojega truda. Kdo drugi bi bil to zmožen storiti? Le mož katoliškega prepričanja in narodnega navdušenja je zmožen velikega dela.

Že mnogo let opazujem Vaše delo, Mr. Grdina. Najsi bo pri društvih, cerkvenih ali narodnih ustanovah. Gmotno prispevate in Vaši dopisi in lepi članki nas navdušujejo. Vaše geslo je: vse za Boga, za vero in narod!

Sedaj ob novem letu si bratje počajmo roke ter voščimo še za naprej zdravja in sreče. Tudi jaz vam želim in voščim srečno novo leto z željo, da bi nam majka Slava še rodila takih sinov, kot ste Vi, Mr. Anton Grdina. Narod Vas pozna tukaj in v stari domovini po Vaših dobrih delih in Vaše ime bo zapisano v zlati knjigi kot ime velikega moža in borca za Boga in narod. Kličem Vam: pozdravljen narodni junak!

Anton Meljač.

Veselo praznovanje

Cleveland (Collinwood), O. — Lepo napreduje društvo Modern Crusaders št. 45 SDZ bo obhajalo svojo 10 letnico obstanka na 29. in 30. januarja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Vstopnina bo samo 50c h

koncertu v nedeljo popoldne. Znameniti "Glee Club" od tega društva bo pri tem koncertu proizvajal svoje točke, kar bo napravilo koncert gotovo nadvse zanimiv. Ta klub bo pel lepe slovenske pesmi. Naj bo na tem mestu omenjeno, da je to pravisti Glee klub, ki je pel na postaji WCLE na Zahvalni dan, ko je imela SDZ svoj radio program. Dotični program bo ostal še dolgo v spominu vseh, ki so ga poslušali in kateri program je narod tako pohvalil. Torej v nedeljo 30. januarja boste zopet imeli priliko slišati lepo petje tega kluba oziroma zbora. Klub obstoji iz 60 pevskih moči, fantov in deklet, ki so vsi v Ameriki rojeni Slovenci in Slovenke. Klub bo pripravil kaj zanimiv program za proslavo 10 letnice Modern Crusaders.

V zvezi s to proslavo nabira društvo Modern Crusaders oglase za programno knjižico. Tem potom ti mladi Slovenci in Slovenke apelirajo na svoje prijatelje in radio občudovalce, da jim pomagajo, da bo ta proslava velik uspeh. To nam lahko pomagajo naši prijatelji s tem, da dajo svoja imena v programno knjižico ter postanejo tako naši podporniki, kar stane za vsako ime \$1.00. Svoje ime, naslov ter dolar lahko pošljete na Hermine Cernelich, 405 E. 146th St., ali pa jo pokličite po telefonu: KEnmore 1819-R, pa bomo vaše ime radevolje priobčili.

Torej ponovim, da se bo ta lepa proslava vršila na 29. in 30. januarja 1938 v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. S prepričanjem vam zagotavljam, da bo koncert v nedeljo popoldne zelo zanimiv in vreden vašega poseta.

Podpisana ob tej priliki že sedaj v ljudo vabim k posetu vse penjene čitatelje, da se udeležite 10 letnice društva Modern Crusaders na 29. in 30. januarja. Zagotavljam vam prijetne ure fine zabave.

Hermine Cernelich, zapisnikarica.

V spomin pok. Petru Bizjaku

Silno nas je pretresla vest o Tvoji smrti, Zakaj si se tako natiho poslovil od nas in nam niti roke nisi podal, ko si se odpravil na dolgo dolgo pot. Kar verjeti ne moremo, da si mrtev. Pa je le bridka resnica. Vendar, Tvoja dobra dela so nam dokaz, da še živiš med nami. Ni ga bilo človeka na našem clevelandskem hribu, ki ne bi potočil solze za Teboj. Blagor tistemu, ki ima tako srce, ki nikdar nobenega ne razžali.

Pokojni Peter Bizjak je bil skrben in varčen gospodar ter dober oče svoji družini. Lastoval je dve veliki hiši, ki si jih je prislužil s svojimi rokami. Toda nikdar se ni bahal, kaj da ima. Vedno je bil ponižen in skromen. Zato mu je pa narod izkazal v tolikem številu zadnjo čast, ko smo ga spremili na njegovi zadnji poti na Calvary pokopališče z vsemi cerkvenimi obredi iz cerkve sv. Lovrenca v Newburgu.

Peter Bizjak je bil eden najbolj spretnih mizarjev v Clevelandu. Kdor ni videl njegovih izvršenih del, tega niti verjeti ne more.

Kaj bodo zdaj počele lačne ptičke, ki jih je Peter tako skrbno hranil vsako zimo in jim metal drobtinice, da so si ušele glad. Pa ne samo pozimi, tudi poleti je skrbel zanje. Napravil jim je vodomet, kjer so imeli ptički vedno svežo vodo.

Dva dni pred njegovo smrtjo sem bil pri njem v njegovi delavnici. Pa priletijo trije vrabci in trkajo na okno, kot bi hoteli reči: Oče Bizjakov, prosimo, vrzi-

te nam drobtinico, lačni smo! In Peter jim je takoj vrgel nekaj drobtinice, pa pri tem opomnil: "Ne vem, kdo bo te ptice hranil, kadar mene več ne bo?"

Toda prepričan sem, da ptički tudi zdaj ne bodo zapušteni, ker gotovo bo zanje zdaj skrbela dobra soproga pokojnega, Mrs. Rose Bizjak.

Žalujoci družini Bizjakovi in vsem sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje nad težko izgubo dragega jim očeta in soproga. Frank Stemberger.

Trpinu Anton Vičiču v spomin

Zopet so zvonovi zapeli pri sv. Lovrencu in oznanjevali, da je smrt pobrala zopet eno kraško korenino, Antona Vičiča, ki se je boril s smrtjo polnih devet let. Svoje čase je bil eden najkrepkejših mož v tej okolici. Toda bolezen je še močnejša, ki lahko vniči najmočnejši hrast. To naj bo v opomin tistim, ki mislijo, da jih ne zmore nobena sila in ki ne poznajo ne Boga, ne cerkve.

Če bomo hodili po taki poti, kakor je hodil Anton Vičič, se nam ni treba bati stopiti pred večnega Sodnika. Ranjki naš Tole je najbolj sovražil preklinjalce. Njegova najhujša kletvica je bila: Strešnica te vzemi!

Pokojni Anton Vičič je bil dober oče svoji družini. Vzgojil je svoje otroke v veri do Boga, ki bodo gotovo ostali zvesti njegovim naukom. Gotovo bodo ti dobri otroci v svojo neznatost zdaj skrbeli za svojo mater, ki je toliko trpela z njih očetom, ki je bil dolgih devet let priklenjen na posteljo.

Vsi znanci in prijatelji želimo dobremu prijatelju Antonu Vičiču miren počitek v naročju matere zemlje. Večna luč naj mu sveti. Družini in sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje. Frank Stemberger.

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober uspeh.

Harry Dwyer, star 22 let iz Las Cruces, N. M., je hotel izropati neki vlak in je pri tem ustrelil premikača na križišču. Roparja so dobili v roke potniki na vlaku in ko je prišel iz njih rok, je bil takle, kot ga vidite na sliki.

Francoski minister za tujezemske zadeve Yvon Delbos, obiskuje razne države v Evropi ter sklepa prijateljske odnose s Francijo. Obiskal je Varšavo, Prago, Beograd in Bukarešto.

JOŽE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Domači so me že pričakovali, da pridem enkrat kmalu tja. Kdaj, o tem pa sploh nisem nič naznanil. Svak Jože Šuštaršič jo je ravno nekam mahal z sekiro na rami, ko mi moj izvošček reče: "Glej no, saj tamle je pa Japič." Kar kmalu smo bili skupaj in po kratkem veseljem srečanju smo jo mahnil na preji gori v vas, da se srečam še z materjo in vsakim, kar je sledilo kmalu potem. Kmalu se je nabralo precej Vrhovcev, ki so jako zgovorni pa golantni. Nekaj jih je bilo, ki so bili že prej v Ameriki, drugi zopet imajo tam sorodnike in to predvsem v Clevelandu. Tako sem se jaz kar kmalu počutil tako domačega kot na Prevalju. Na mizo je priromal hruskovec, tepkovec in slivovec, ki je bil prav izborn. Toda je bilo treba biti precej previden pred tako zlahno kapljjo.

Kdor hoče imeti pravi užitek na Vrheh, ta naj gre gori k cerkvi sv. Duha, ki je kakih dvajset minut hoda nad vasjo. Tja-kaj sem se napotil tudi jaz. Z menoj je šel svak Jože pa Janez Škufca, p. d. Strojnov, ki opravlja tudi službo mežnarja. Seboj je vzel velik ključ, da pokaže tudi cerkev. Lepo jasno jutro je bilo, ko smo dospeli gori, odkoder je krassen razgled daleč naokoli. Tako se nizko doli vidi Muljava, rojstni kraj pisatelja Jurčiča, potem Stično z samostanom, obsežni št. Vid, Zagradec, Šmihel. Tudi Kum, Krim in celo Ljubljano vidiš od tam. Nato je šel Škufca, da odklene cerkev, ki je sicer preprosta, toda dokaj snažna in lepa. V glavnem oltarju je prihod sv. Duha, ko je prišel nad apostole v podobi gorečih jezikov. Vse je lepo izrezljano in pozlačeno. Strop v cerkvi je lesen.

Vrh sv. Duha je zelo važen radi izletniške točke in pa radi smučarstva, ker pride sem gori dosti izletnikov pozimi in poleti. Pozimi se tam vrše smuške tekme in prav blizu doli pod cerkvijo je velik smučarski dom, katerega smo si šli tudi ogledat. Je prav izvrstno narejen in opremljen prav moderno. Dom se imenuje "Polzevo." To pa zlasti menda zato, ker se nahaja že na višnjegorski zemlji, kjer imajo priklenjenega polža. Vrhovec ni nič kaj povšeči, da ne stoji na njihovi zemlji. Z razglednega stališča bi bilo boljše, ako bi stal višje gori pri cerkvi, odkoder je razgled najlepši. Pa imajo ondotni bližnji kraji zlasti pa Velke Vrhe radi te izletniške točke prav lepo bodočnost. Pravili so mi, da je sedaj precej prodajo raznih jestvin izletnikom. In vse to bo še naraščalo.

Drugje kot na Vrheh se to pot nisem mudil, pač pa sem obljubil, da prav gotovo še pridem in si vso okolico še bolj podrobno ogledam. Napotil sem se v Ljubljano, da uredim še nekatere stvari, katere sem imel, ter obiščem gotove osebe, katere obiskati mi je bilo posebno naročeno. Preurediti pa sem moral načrt potovanja. Prej sem računl, da grem par dni po prihodu domov v Palestino in da se povrnem do Binkošti nazaj. Hotel sem, da bom Binkoštni praznik na žalostni gori, ker takrat je največji romarski shod gori. Pa sem sprevidel, da ne bo mogoče, razen, da prav hitim, kar pa za tak kraj kot je Palestina nikakor ni na mestu, in je škoda denarja in časa za tako naglo. Zato sem se odločil, da grem preje v Italijo, ter si ogledam Rim in pa druge kraje Italije, a po Binkošti pa v Palestino. Ko sem prišel domov, so se mati pripravljali, da gredo na božjo pot k sv. Luciji na Skaručno. Pa grem še jaz, se hitro ponudim materi. Saj res, so dejali mati, saj si bil že večkrat prej na Skaručni. Res, še prav majhen sem bil, ko sem šel tja z staro materjo na božjo pot. Povod temu je bilo, da so mene v otroških letih zelo bolele oči, ter sem že zelo slabo videl in bati se je bilo še kaj hujšega. Vrhniški zdravnik, dr. Marolt, mi je preiskal oči ter konstatiral, da je najbolje, da me dajo v bolnišnico in to čimprej. To se je tudi zgodilo in sem prebil nekaj tednov v ljubljanski bolnišnici. Toda še potem niso bile oči zdrave. Takrat so me mati obljubili na božjo pot k sv. Luciji, ki je priprošnica za oči. Tako sem šel z staro materjo na Skaručno k sv. Luciji. Se večkrat potem sem šel. Iz naših krajev je šlo vsako leto dosti ljudi tjakaj. Tako tudi to pot, ko sem bil tam na obisku. Zato sem bil kar takoj v redu, da grem tudi jaz. Zlasti ker sem imel od takrat stalno zdrave oči.

V soboto 24. aprila se odpravim z drugimi romarji na božjo pot k sv. Luciji. Bilo nas je precej. Do Ljubljane se peljemo z vlakom, od tam pa s tramvajem do št. Vida. Tu sem imel priliko voziti se s tramvajem, ki je pa seve veliko manjši od clevelandске "street care," toda dokaj pripraven. V št. Vidu smo prav po romarski navadi obiskali ondotno župno cerkev sv. Vida, potem smo jo pa mahnil naprej po beli cesti proti šmarni gori. Potovanje je bilo kaj prijetno in pa kratkočasno.

Na Savi. — V Tacnu. — Pot na šmarno goro. — Sveta sobota.

Sv. Anton Pušcarnik. — Zanimivosti na šmarni gori. — Marijino svetišče. — K sv. Luciji.

Tista pot do Tacna je bila kar kratka in smo bili kmalu na velikem savskem mostu, odkoder sem gledal zeleno Savo, katere valovi so se hrumeč valili dalje proti Črnučam. Večkrat prej že sem gledal na tem kraju Savo, a to pot pa z posebnim zanimanjem. Videl sem že velike in važne reke, napram katerim je Sava majhna. Zanimale so me te velike reke, a še bolj me je zanimala Sava, ker je naša slovenska reka ter opevana v naših slovenskih pesmih, kot naprimer tista: "Kaj se ti fantič v nevarnost podaja, čez Savo v vas hodiš, pa plavat ne znaš." Tako tudi v igrah. Manica Komanova opisuje v igri "Prisega o polnoči" prizor, ki se je bajje odigral tu na Savi pri Tacnu, ko je Požarjeva Ančka ukanila starega brodarja Koritnika, da ji je sredi noči presegel, da ne bo izdal to, da mu je Ančka dala v oskrbo majhno človeško bitje, ki ga je skrbno nosila v košarici. Ni namreč hotela, da zvesta oče in mati, da ga je dobila nepostavim potom. In stari Koritnik je besedo držal, ter skrbno vzgojil malega Albinčka. (Dalje prihodnjik.)

Nove odbornice

Društvo St. Clair Grove št. 98 W. C. je izvolilo sledeče uradnice za 1938: predsednica Ana Tomšič, podpredsednica Mary Zaverl, svetovalka Magdalena Zupančič st., zapisnikarica Josephine Benčin, blagajničarka Madeline Zupančič ml., tajnica Josie Zakrajšek, 956 E. 79th St., nadzornice: H. Mally, T. Zele, S. Mesojedec. Načelnica Sophie Posch. Seje se vršijo vsak prvi torek v mesecu v SND. Desetdaj so se vršile seje vsak drugi ponedeljek v mesecu. Članice naj upoštevajo novi datum mesečnih sej.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maza

"Kako bi jih naj bil videl? Ležal sem še in komaj da se je dani-
lo, ko so prišli. In gosta me-
gla se je vlekla po dolini. Kaj je
s svakom?"

"Okradli so ga."

"O Allah —! Siromaka, ki je
pred kratkim izgubil ženo, mojo
hčerko! Kaj pa so mu vzeli?"

"Najboljšega konja."

"Allah —! Pa zakaj ravno
njemu? Zakaj niso vzeli konja
rajski bogataša?"

In Mubarek, praviš, je bil po-
leg? Tisti svetnik —? Od kedaj
pa so svetniki konjski tatovi?"

"Žal je tako! Ni več svetnikov
na svetu, kakor so živeli nekdaj!
Ljudje so lažnivi, sami roparji,
lopovi! Nikomur več ne zaupam,
pa naj mi pride tudi najpobož-
nejši marabut — mohamedanski
svetnik — in najplemenitejši še-
rif!"

Pomenljivo in skrajno neza-
upno je pogledal po meni.

Razumel sem ga.

"Prav si povedal!" sem dejal.
"Ljudje so lažnivi in roparjev
je mnogo na svetu. Pa vsi ljudje
niso taki."

Pošteno in odkrito bom govo-
ril. Nisem ne škipetar ne šerif,
Frank sem, ki nima pravice do
zelenega turbana. Pogledaj!"

Snel sem turban in mu poka-
zal svoje dolge lase.

Mohamedan ima gladko ostriz-
ženo glavo, posebej pa velja ta
zapoved še za šerifa. Moji dolgi
lasje so bili najboljša priča za
resničnost mojih besed.

Res je ves prestrašen odsko-
čil.

"Gospod, kako si predrzen —!
življenje tvegaš!"

"Ni tako hudo. V Mekki bi bi-
lo seveda nevarno ali pa v kaki
čisto mohamedanski deželi, tu-
kaj na Balkanu pa ne, tukaj" so
mohamedani v manjšini."

"Torej res nisi mohamedan?"

"Kristjan sem."

"Pa nosiš hamail na vratu, ki
je pisan v samem svetem mestu
prerokovem —!"

"Seveda ga nosim."

"Pa praviš, da si kristjan! Ne
verjamem!"

"Dokazal ti bom, da sem res
kristjan! Izjavljam, da mora
vaš prerok Mohammed poklek-
niti pred Kristusom, Sinom bo-
žjim, in ga moliti. Ali bo tako
govoril musliman?"

"Nikdar ne. Zališ sicer našo
vero s takimi besedami, dokazal
pa si, da si res kristjan, Frank.
Pravil si, da poznaš Mubareka,
da pa nisi njegov prijatelj. Ko
sem spremljal Mubareka in nje-
gove ljudi čez planino, so ne-
prestano govorili o štirih tujcih,
ki da jih preganjajo že od Odr-
na sem in jim ne dajo miru. Tudi
danes so bežali pred njimi. Tu-
di vi ste štirje. Povej, ali ste vi
tisti, ki preganjate Mubareka
in njegove tovariše?"

"Da, mi smo tisti!"

"A tako! Grdo so zabavljali
črez vas, da jim ne daste miru
in kaj da so vam storili, da le-
tate za njimi. In eden izmed
njih da je Frank, effendi mu
pravijo, so govorili, in tisti da je
od šejtana. Ze v Odrinu da jih
je preganjal, so pravili, in v
Melniku in v Ismilanu in v Stru-

mici da jih je izsledil v razvali-
nah, komaj da je prišel v mesto,
da jih je dal zapreti. Iz starega
Mubareka, ki ga je vse čislalo
in imelo za svetnika, njega je
osramotil pred vso Strumico
in ga tudi dal zapreti. In celo
kodža baše da je lotil. Povej,
ali si ti tisti Frank?"

"Da."

"Zakaj pa jih preganjaš in
goniš iz mesta v mesto?"

"Ker so zločinci. Predolga bi
bila povest, če bi ti pravil, kake
zločine imajo na vesti. Tale dva
tovariša (pokazal sem na bedu-
ina Omarja in na črnogorca
Očkota) morata obračunati z
njimi, krvna osveta ja veže.
Sam pa hočem preprečiti nov
zločin, ki ga pripravljajo in ki
sem za njega zvedel v Carigra-
du. V nevarnosti je eden mojih
prijateljev. Zato hitimo za nji-
mi in upam, da jih bomo tudi
dobili."

"Verjamem ti, effendi! To-
rež ti si tisti? Povej, si ti Muba-
reku prestrelil roko?"

"Kedaj bi naj bil to storil?"

"Sinoči v strumiški razvali-
ni."

"Tisti sem bil seveda jaz. To-
rež Mubareka sem zadel? Hm!
Tema je bila, po polnoči je že
bilo, zvedeli smo, da je kodža
baša izpustil Mubareka in nje-
gove tri tovariše. Pohiteli smo
za njimi, streljali so na nas, pa
niso nič zadeli. Tudi sam sem
streljal, nekdo je kričnil. Ni-
sem vedel, da sem Mubareka
zadel. Ti je sam pravil?"

"Vsi so govorili o tem. Ne za-
meri, effendi, da sem te prejele
žalil in sumničil! Zabavljali so
črez tebe, grdo so govorili o
vas, pa je že tako, da se v dobro
spremeni, kar hudobni ljudje
slabega govorijo o bližnjem, ki
je pošten človek. Prepričan
sem, da so tisti štirje, ki sem jih
spremljal, hudobni ljudje, so-
vražijo vas, ker jih preganjate.
In ker ste njihovi sovražniki, ste
gotovo dobri ljudje!"

"Nam torej zaupaš?"

"Da, effendi! Popolnoma!"

"Pa nam povej, kako so te na-
šli in kaj si doživel z njimi!"

"Rad ti bom vse povedal!
Razjahaj in sedi tule na klop!
Oče pa naj vstane!"

"Tisto pa ne!" sem ugovar-
jal. "Oče le naj sedi! Njegova
glava je osivela, jaz pa sem še
mlad. Ne spodobi se, da bi jaz
sedel, on pa stal! Razen tega
me boli noga, težko stopam.
Rajši ostanem v sedlu. Pripo-
veduj!"

"Davi je bilo, pravkar sem
mislil vstati in iti na delo. Gosta
megla je ležala po dolini, niti
deset korakov daleč se ni vide-
lo. Pa so v naglem diru prije-
zdili neki ljudje, obstali pred
hišo in me poklicali."

"Te poznajo?"

"Stari Mubarek me pozna.
Stopil sem na cesto in videl štiri
jezdce, tovrnega konja so
imeli s seboj. Enega izmed njih
sem koj spoznal, Mubarek je
bil, svetnik in čudodelnik iz
Strumice. Enega sem šele po-
znejše spoznal, ko se je zdanilo.
Manah el-Varša je bil, prejšnji
davkar iz Skoplja. Pravili so,
da bi radi prišli v Taš kjoj in če
bi jim kazal pot. Plačali da mi
bodo, so pravili, trideset pia-
strov bagšiša so mi obljubili.
Effendi, siromak sem in tride-
set piastrov si zaslužim komaj
v celem mesecu. In verjel sem
jim tudi, saj je bil stari Muba-
rek pri njih, ki ga imajo za svet-
nika. Zato sem jim z veseljem
obljubil, da jim bom za kazi-
pota."

"So povedali, po kaj gredo v
Taš kjoj?"

(Dalje prihodnjič)

Dr. Franc Trdan:

Moj prvi božič na tujih
tleh

To je bilo tisto leto, ko je bila
pri Novi Štifti nova maša.

Na Dunaju, daleč proč od
rodne hiše, sem že četrty mesec
pohajal na vseučilišče. Študiral
sem zgodovino in zemljepis. Ta
dva predmeta sta mi bila že od
mladih nog najljubša. Ko so mi
po končanih bogoslovnihi nau-
kih predstojniki rekli, da naj
grem na univerzo in se lotim
zlasti domače zgodovine, je bila
mojih učiteljev in moja želja iz-
polnjena.

Stanoval sem pri stari Mi-
chelveltovi materi, tik farne
cerkve. Kakor vzdian sem bil
med štiri nizke stene, ki so pu-
hlete mrzlo in vlažno. Nič ni di-
šalo po svetlobi, po mladem
brstju, zelenem vrtu in cvetočih
jablanah. Ko sem prvokrat pre-
stopil sobni prag, sem se v duhu
stresel. V hipu se me je pola-
stilo domotožje. Misel je pohi-
tela domov, pod domači krov,
na vrt, na domače njive in tra-
vnike. Tam ni ozkih in nizkih
sten. Tam ne diši po vlagi in
zatohlam. Tam je vse zdravo,
sveže in razmaknjeno, še stropa
ni. Le sinje nebo se boči visoko
nad travniki, njivami, hišo in
vrtom. Ob dolgih zimskih večer-
ih nam je stara mati celo zatra-
jevala, da se zdaj pa zdaj na
nebu odpre zlato okno, skozi
katero se vidi samega Boga.

Mene so mati povili, ko so v
Ogradah krompir kopali. In po-
tem sem z mladiciami poganjal
in z drevjem na vrtu zorel. Za-
to sem poznal vsak drevo po
imenu, po starosti in po rodovit-
nosti. Rastel sem kakor vsako
neskrbno dete pod materinim
okriljem in nisem nič mislil, da
bodo prišli dnevi, ko me bodo
odtrgali od doma, od domačega
vrta in domačih livad, ki so mi
bile tako pri srcu, kakor da bi
bil z njimi zraščene.

Zato se je tedaj na Dunaju
pojavi la neka dotlej neznana si-

la, lotevalo se me je tiho, glo-
boko domotožje, ki je zvest
spremljevalec vseh samotnih
duš, odtrganih od tistega, kar
jim je najdražje na svetu. Zmi-
raj in povsod tli to neko nezna-
no kakor iskra pod pepelom v
naših srihi. Včasih zadremlje,
uspava ga vsakdanje delo za
košček kruha; ko pa je človek
sam s seboj in s svojimi mislimi,
vstane iznenada in udari na
dan, da vsa duša zakoprni od
pekočega hrepenenja. Tudi na
moje uho je tedaj kakor pesem
iz mladih dni udarjalo od vseh
strani: Domov! France, do-
mov!

Pred vrati je bil namreč bo-
žični večer.

V božiču je nekaj, česar ne
vidimo, kar pa podzavestno ču-
timo doma, na poti, v tujini. Za-
to so tedaj moje misli hitele do-
mov, ker je vsa poezija božične
noči stopila pred me.

Mrak lega na zemljo. Pri Sv.
Križu se oglasi večerni zvon. V
hiši zavladala tiha svečanost.
Otroci nanosijo na hrastovo mi-
zo, ki je izjemoma ta večer s
svežim belim prtom pogrnjena,
štiri hlebe belega kruha in po-
prtjak. Hlebe postavijo na štiri
ogle, poprtnjak, ki je ves z
umetno napravljenimi angelci,
ptičkami in pickami posejan,
pa ima častno mesto v sredi mi-
ze. Potem pridejo oče v hišo, v
desnici drže lonec z žerjavico,
v levici pa skodeljico blagoslov-
ljene vode in oljčno vejico. Lo-
nec z žerjavico in kadilna zrnca
obdrže sami, skodeljico z bla-
goslovljeno vodo in oljčno vejico
pa dobi otrok, ki je bil tisto
leto najbolj priden.

"So vsi v hiši?"

"Vsi!"

"Torej začnimo! V imenu
Očeta, Sina in Svetega Du-
ha..."

Namah je v hiši kakor v cer-
kvi. V kotu zablišče svečke,
pastirci so videti kakor živi,
jančki se po mahu pasejo, z Ju-
trovega prihajajo sv. Trije kra-
lji, v duplini se skriva betlehem-
ski hlevček, v njem so jaslice,
Jezušček, Marija, Jožef voliček

Dan pred božičnim večerom
se je Janezek vračal s tovarišem
Pavlom iz šole domov. Drugi
otroci so s hrepenečimi srei mi-
slili na jaslice in na božične da-

rove, Janezek pa je bil žalosten.
"Naše božično drevo sega do
stropa in ima najlepše božične
okraske: zlate orehe, srebrne
zvezde, pisane verižice in sto
svečk," se je pobahal Pavel.

"Ali mi ga boš pokazal, če se
oglasim pri vas?" je vprašal Ja-
nezek in ga proseče pogledal.
"Saj si ga lahko ogledaš skozi
okno. Razgrnil bom zavese, da
ga bodo vsi, ki bodo hodili mimo,
dobro videli," je odgovoril sebi-
čni Pavel. Niti na misel mu ni
prišlo, da bi zapuščena Ja-
nezka povabil k sebi.

Sveti večer je prišel. Narahlo
so naletavale snežinke in zagri-
njale zemljo v belo praznično
odejo.

Janezek je romal z velikim šo-
pom časopisov pod pazduho od
hiše do hiše. Obleden je bil samo
v tenek jopič; zeblo ga je do ko-
sti. Srečal je trop otrok, ki so
z žarečimi obrazi govorili o bo-
žičnih darovih. Janezek je ves
tih in potrj gledal za njimi. Še
nikoli se ni tako bridko zavedal
svoje zapuščnosti ko ta večer.

Dva velika fanta sta Janezka
že dalj časa opazovala in se ho-
tela ponorčevati iz njega. Kot
po nesreči sta se zadela vanj, da
so Janezku padli časopisi izpod
pazduhe na tla. Ves prestrašen
je Janezek gledal, kako sta jih
teptala z nogami. Proseče je
dvignil oči, brezsrčna fanta pa
sta se mu škodoželjno zasmejala
v obraz:

"Zakaj pa zijaš okoli sebe, ka-
dar nosiš časopise?! Nikar si
ne domišljuj, da je božični večer
tudi zate. Jezušček takšnih be-
raških otrok sploh ne mara, on
hodi samo k bogatim otrokom."

Te besede so Janezka zaskele-
le v dno srca. Sklonil se je nad
razmetanimi in pomečkanimi ča-
sopisi ter jih začel pobirati. De-
bele solze so se mu vile po ble-
dem licu, ko je ponovil besede
razposajenega dolgina: "Jezu-
šček hodi samo k bogatim otro-
kom..." Ali je to mogoče? Ali
naj verjame?

Ves potrj in truden do smrti
je prikoracal do hiše Pavlovih
staršev. Pavel je držal besedo:
zavese na oknu so bile razgrnje-
ne in božično drevo je lesketalo
v vsej svoji lepoti. Janezek je
topil česno k oknu, da bi si vso
to krasoto ogledal prav od blizu.

"Ali je mogoče... ali Jezušček
v resnici hodi samo k otrokom
bogatih staršev?" se je z brid-
kostjo v srcu vedno znova izpra-
ševal.

Polglasen vzdih je zazvenel na
njegovo uho. Obrnil se je in za-
gledal pred seboj majhnega
dečka, ki je bil še bolj revno
oblečen, še bolj droben in bled
kot on.

"Kaj ne, lep je božični dreve-
šček?" ga je vprašal Janezek.

"Čudovito lep!" je pritrdil fan-
tek z glasom, ki je zvenel kot
srebrn zvonček. "Potrkal sem na
vrata in lepo prosil, naj me
sprejmejo medse, pa je bilo vse
zastonj. Nisem smel stopiti čez
prag."

"Revček, kar potolaži se!" je
rekel Janezek. "Tudi mene Pa-
vel ni hotel povabiti noter, če-
prav je moj sošolec. Ampak ti
si še bolj reven kot jaz. Ali ti je
mrz?"

"Joj, pa še kako! Od praga do
praga sem hodil, povsod sem tr-
kal in prosil, naj se me usmili-
jo, pa sem povsod našel gluha
ušesa in trdo srce."

"Povej," se je zdajci spomnil
Janezek, "povej, ali je res, da Je-
zušček obiskuje samo otroke bo-
gatih staršev?"

Drobna, trepetajoča postavica
je dvignila glavo in začudeno po-
gledala Janezka. Janezik je ves
zavzet strmel v lepi dečkov obra-
zek, iz katerega mu je z nadzem-
skim sijajem žarelo nasproti
dvoje velikih, kakor majsko ne-
bo sinjih oči.

"Le kako si moreš kaj takšne-
ga misliti o meni?" je izprego-
voril fantek z milim glasom.

"Brezsrčni bogatini okrasijo svo-
ja božična drevesca sami, daro-
ve pa si kupijo v trgovinah. Z

njimi nimam nobenega opravka.
Oni prav tako nočejo ničesar ve-
deti o meni, kot nočejo ničesar
vedeti o tebi. Ves moj blagoslov
je namenjen revnim in zapušče-
nim."

Izginil je drobni, blede fantek,
na njegovem mestu pa je stal
pred zavzetim Janezkom — Je-
zušček sam.

"Jezušček, to si ti, moj ljubi
Jezušček... Joj, odpusti, da sem
bil neveren!"

Janezek je padel na kolena in
ves presunjen potegnul čepico z
glave:

"Jezušček, si ti, moj ljubi Je-
zušček... Joj, odpusti, da sem
bil neveren!"

Kakor s sončnimi žarki oblit
je Jezušček stal pred njim in se
dobrotno smehljaj. Potem pa se
je sklonil k njemu in ga ljube-
če poljubil na čelo.

"Odpušcam ti; vdrugič pa ne
dvomim več. Ta poljub naj bo
moj božični dar."

Na te besede je Jezušček izgi-
nil.

Od tega dneva dalje je bil Ja-
nezek kakor preroben. Imel je
čudovito srečo povsod; pri pro-
daji časopisov in pri učenju.
Učitelji so kar strmeli, tako bi-
stroumno jim je odgovarjal na
stavljena vprašanja. Njegov
razrednik se je z vsem srcem
zavzel zanj in poskrbel, da so ga
sprejeli v zavod za zapuščene
otroke, kjer so ga začeli učiti ro-
kodetstva.

Čez nekaj let je postal Jane-
zek spreten in marljiv obrtnik,
pozneje pa premožen mož in sre-
čen družinski oče. Za vso svojo
srečo se je moral zahvaliti blago-
slovu, ki ga je Jezušček na sveti
večer dahnul v svoj poljub.

ONEVNE VESTI

Demonstracija proti Ja-
poncem v New Yorku

New York, 27. decembra. Na
Times Square je prišlo večeraj do
večjih demonstracij od strani
občinstva, ki je protestiralo pro-
ti importiranemu japonskemu
blagu. To blago se večinoma pro-
daja v trgovinah, kjer so napro-
daj predmeti po 5 in 10c. Več
kot 2.000 oseb je ustavilo ves
promet, in policija je bila prisil-
jena aretirati 21 piketov, ki so
stali pred 5 in 10c trgovinami in
protestirali proti japonskemu
blagu.

Mussolinijeva hči dobila
tretjega otroka

Rim, 27. decembra. Grofinja
Edda Ciano, hči diktatorja Mus-
solinija, je večeraj dobila tretje-
ga sina. Dali so mu ime Marzio.
Mrs. Ciano je najstarejša hči
Mussolinija in ima v Italiji pre-
cejšen političen vpliv. Njen
mladi mož je v primeroma treh
mesečih diplomatične kariere
postal zunanji minister Italije.

Mehika pošilja pomoč
madriški vladi

Mexico City, 27. decembra. Iz
pristanišča Vera Cruz je odplul
parnik Ibal, na katerega krovu
se nahaja 16 mehikanskih pro-
stovoljcev, ki so namenjeni na
špansko fronto. Nadalje se na-
haja na parniku 20.000.000 na-
bojev za puške in 20.000 pušk.
Parnik sam je oborožen s topom.
Na njem je tudi več vojaških
zrakoplov. V Španiji bo torej
preteklo še precej krvi.

PODPIRAJTE SLOVENSKE
TRGOVCE

MALI OGLASI

PIANE se prodajo po zelo
nizki ceni; dobro ohranjene.
Norwood Appliance & Furniture
Co. 6104 St. Clair Ave.

(Tues. Thurs. X)

V Ameriki se še vedno vršijo kolesarske dirke. Oni dan se je vršila taka dirka v
New Yorku, ki je trajala šest dni.

Da ne bo kdo mislil, da so to naši slovenski lovci, čeprav bi bili lahko. To je lovski
plev ameriških lovcev, ki je padel v dveh dneh v okolici Hot Springs, Va. Med plenom
je tudi ena divja mačka in possum.

STANOVANJA V NAJEM

Sljedeća stanovanja se odda-
jo v najem. Vsako stanovanje
ima vse ugodnosti in vsako je
novo dekorirano in v najbolj-
šem stanju.

1397 Addison Road, 6 sob,
spodaj

887 Ansel Road, za 2 dru-
žini, 4 sobe vsaka

548 E. 123 St., 8 sob

15937 Whitecomb Ave., hi-
ša za 1 družino, 5 sob

Vprašajte pri
The North American Mortgage

Loan Co.
6131 St. Clair Ave.
Tel.: HEnderson 6068

Železna cesta

ROMAN

Neale je moral teči, da je še ujel svoj vlak. Žilav Irec mu je pomolil roko v rdečem rokavu in mu je pomagal po stopnicah.

"Le gor, prijatelj. Tako!"

Neale je telebnil s torbo, puško in odejo vred na pesek, s katerim je bilo pokrito dno plitkega tovornega voza. Stari zastavičar Casey se mu je zarezal iznad svoje nerazdružljive kratke črne pipice.

"Vraga! Saj to je moj stari prijatelj Neale!"

"Kako je, Casey?"

"Se dosti dobro za starega vojnika... Veliko novega sem slišal o vas, dečko moj."

"To je res."

"Da, sreča se vam smeje. General Lodge je osebno povedal našemu bossu, da so vam porili številko deset."

"To je res."

"Peklenko sem vesel te novice," je rekel Irec. "A vražji posel boste imeli s to desetko."

"Slišal sem, da. Kaj veste vi o tej stvari, Casey?"

"Ne mnogo. Imel sem tam prijatelja, ki jim je mešal malto. Kadar je bil potok suh, pravi on, tedaj je imel dno, kadar pa je prišla voda, ga ni imel več."

Umazano šotorišče je gneznilo v soparni dolini, obdani po holmih, ki jih je obraščal redek gozd. Neale je pozdravil ta les kot srečno znamenje za svoje podjetje. Tabor je bil bivališče brezdelnikov; na vseh koncih in krajih so se naslanjali delavci, a nobena roka ni gibal.

Ko je Neale skočil s konja, mu je prišel naproti neki Mehikaneec.

"Pskrbite za kljuse," je velel Neale ter vzel svojo prtljago in nameril korake proti velikemu šotoru z razpetim senčnikom nad vhodom. Več mož je sedelo na poljskih stolihi okoli mize. Eden izmed njih je vstal in je stopil iz šotora.

"Blake in Coffee?" je vprašal Neale.

"Blake sem jaz," je bil odgovor, "tamle pa sedi Mr. Coffee. Ali ste nemara Mr. Neale?"

"Da."

"Coffee, novi boss je prišel," je zaklical Blake ter prevzel del Nealove prtljage.

Coffee je bil zagorel, starikav mož, nekam osoren in domač v svojem pozdravu; mlajši inženjer, Blake, je bil človek ozkega obraza, negotovega pogleda in prisiljenega vedenja. Tretjega sta predstavila kot zastavičarja Somersa. Neala, ki se ni nadejal pristranskega sprejema, je obšlo, da bi se pokazal velikodušnega.

Zanesli so Nealove stvari v šotor, ki je bil velik in dovolj prostoren za mizo s svetiljko, nekaj zabojev, na katerih so sedeli, ter več pogradov in spalnih vreč.

"Snoči smo dobili Lodgevo brzojavko," je rekel Coffee. "Malce nepričakovana je bila. In mučna za naju dva."

"O tem ne dvomim. Zelo mi je žal. Kakšno je bilo sporočilo?"

"Lodge je skup z besedami," je kratko odvrnil inženjer. Nealevi radovednosti pa ni ustregel.

Neale je vrgel svojo zapisnico na prašen zaboj, sedel nanj in uprl oči v moža. Oba inženjerja sta ga opazovala z napeto zvedavostjo, ki je Neale ni prezrl.

"Številka deset je trd oreh, kaj?"

"Tri mesece sva že tukaj," je odvrnil Blake.

"Le počakajte, da vidite to sipišče na svoje lastne oči," je dodal Coffee.

"Sipišče! Ko sem trasiral progo po tej globeli in delal načrte za številko deset, je bila še suha, trdna struga," je rekel Neale.

Coffee in Blake sta se debelo pogledala, prav tako tudi zastavičar Somers.

"Vi? Ali ste mar vi napravili načrte, ki delamo po njih?"

"Menda," je počasi odvrnil Neale. Čudno se mu je zdelo, da je bil Blake nekam prebledel. Sklonil se je k zapisnici in jo je odprl na prazni strani. Ker je pošteno dvomil o svojih prvih dojmihi, je sam pri sebi spoznal, da izvirajo iz umevne nejevolje inženjerjev in iz tega, da se čutita kriva.

"Zaznamujmo si posamezne točke," je nadaljeval Neale ter prijel za svinčnik. "Tri mesece sta že tu?"

"Da."

"S koliko možmi?"

"Okoli dve sto jih bo."

"Kdo je delovodja?"

"Colohan. On je izvršil nekatero izmed največjih pogodb na tej progi."

Neale je že hotel vprašati, kdo je podjetnik, toda v poslednjem trenutku ga je zadržal eden njegovih posebnih nagibov.

"Ali so delali, ko ste prišli semkaj?"

"Da. Kamnoseki so že šest tednov obklesavali kamenje."

"In kaj se je zgodilo?"

Coffee se je grenko zasmel. "Postavili smo vse tri stebre — krepko in vestno, na suha tla. Tedaj pa je prišlo deževje in vse naše delo se je vdrlo v sipo. Od tistih dob se trudimo, da bi začeli od kraja."

"Toda zakaj je prvi poizkus izpodletel?"

Coffee je razprostrl roke. "Vprašajte me kaj lažjega. Zakaj so bila tla suha in trdna? Zakaj je deževalo? Zakaj se je trdna zemlja izpremenila v sipo?"

Neale je spravil zapisnico in je vstal. "Tako inženjer ne govori, gospoda moja," je rekel počasi.

"Da bi vas zlodej! Kaj pa hočete?" je zarenčal Coffee in obraz mu je zaripnil.

"To zveste pozneje," je odvrnil Neale ter se obrnil k zastavičarju. "Somers, povejte delovodji Colahanu, da moram govoriti z njim."

To rekli je stopil Neale iz šotora. Že se je hotel oddaljiti, ko je začul za seboj hlasten šepet.

"Ali nisem rekel?" je šušljal Blakov glas. "Lepo istorijo sva si nakopala!"

Odgovora, ki ga je zagodrnjal Coffee, Neale ni razumel. Toda zvok obeh glasov ga je uveril. Moža sta bila zakrivila težko napako in sta jo očitala drug drugemu ter sovražila drug drugega zaradi nje. Neale je čutil, kako ga obhaja nejevolja. On sam je bil zmeril ta kos proge in je bil ponosen, da so mu poverili tako važno in težavno delo. Nesposobni ali zanikarni inženjerji pa so bili pokvarili številko deset. Neale je odšel med pohajkojimi in dremajočimi delavci, mimo kovačnice in pašnih obor, nizdol proti bregu reke.

Plitek tok umazane vode je žuborel po dolini. Široka struga, ki se je bila vtisnila Nealu v spomin kot suha kamenita puščava, je bila vsa zalita. Oporna stebra na obeh straneh je bilo izpodjedlo in izpodmilo. Niti enega kamna ni bilo več videti! Brežini sta bili podrti in težki leseni opaž je drčal v peščeno globino. Sredi reke je stal nedovršen okvirni jez in tik zraven njega še eden, ki se je že rušil. Ti dve predalčni zgradbi sta malone zakrivali rt srednjega stebra, ki se je bil očitno nagnil in se je zdaj čedalje globlje vgrezal v vodo. Nemogoče je bilo preceniti, kaj vse se je bilo že vdrlo v to luknjo. Vsa okolica — na tone obklesanega in neobklesanega lesa, odri in splavi, reže in razpoke v brežini obkraj reke — vse to je pričevalo o mnogih tednih jalovega dela in o čudoviti skrivnosti te plitke, mrmrajoče vode.

Neale se je zamišljen vrnil v tabor. Pod senčnikom sta sedela Blake in Coffee z zajetnim Irecem.

"Lep požiralnik ste si izbral za številko deset, ali ne?" je zaklical Blake.

Neale ga je pomeril s čudno ostrim pogledom, ki se ga Blake ni upal očitno vrniti.

"Da, požiralnik, to je prava beseda. A vse to sem uvaževal, ko sem delal načrte... Ali ste se ravnali po njih?"

Blake je hotel odgovoriti, toda Coffee ga je prehitel. "Menda!" je zagodel z osornim glasom.

"Kje so tedaj valolomi?" je ostro vprašal Neale.

Coffee je bil videti odkrito presenečen. "Valolomi?"

"Da. Zaznamoval sem jih v načrtih; več valolomov, da bi se ob času povodnji deroči tok enakomerno razdelil med posamezne stebre in bi tako izgubil moč."

"A! Nikar ne mislite, da ne razumeva vaših načrtov," je rekel Coffee. "Midva sva seveda menila, da je treba zgraditi valolome nazadnje. Jeli, Blake?"

"Da, kakopak," je dejal tovariš, čeprav ne baš s samozavestnim glasom.

V tistem trenutku je Irec vstal in iztegnil svojo ogromno roko. "Colohan," je rekel z bobnečim glasom.

Nealu je bil njegov rjavi, zarobljeni, dobrodušni in umni obraz po godu. Čutil je, kako ga meri dvojica pretkanih sivih oči od glave do nog. Samoumevno je bilo, da sta moža želela uganiti Nealove namene; toda njiju vedenje ga je vendarle čudno presenečalo. Prišel je bil, da jima pomore, ne zato, da bi ju izpodrival. A Colohan ni zbuhal Nealu tistega mrzkega občutka kakor ona dva.

"Ali ste naveličani dela. Colohan?" je vprašal Neale, pozdraviši delovodjo.

"Sem in nisem."

"Tedaj se mislite odpovedati službi?" je udaril Neale brez ovinkov.

Irec je očitno smatral to kratko vprašanje za predigo svoje odslovitve. Poznalo se mu je, da je osramočen, potr in v

zadregi za odgovor.

"Ne umejete me napak," je nadaljeval Neale. "Moj namen ni, da bi vam pokazal vrata. Toda če ste naveličani, lahko greste. Sam bom vodil kolono... Čez deset dni bodo tračnice tukaj; napraviti hočem most preko te jame, da pojde proga dalje. V tem stanju ne sme biti več ovir... Skoro pet tisoč ljudi dela na progi; približujejo se od dne do dne. Njih misel je samo ena: uspeh. Ura zmage U. P. R. se bliža. Še malo in tira se strneta... Colohan, odločite se."

"Na to se lahko zanesete!" je iskreno odvrnil Irec. "Čakam vaših povelj."

"Prav, podvizati se hočeva... Pošljite svoje ljudi v hrib, da nasekajo debel za hose in nosilnice ter jih obtešajo. Nato je treba najti ali napraviti pot za sanke, da bodo konji vlačili les v dolino. Poskrbite, da spravijo ta zabijač do reke in ga postavijo; strojnik naj zakuri kotel in naj ga preizkusi... Razen tega skočite v kovačnico in pogledajte, ali imamo dovolj železa. Če ga ni, brzojavite v Benton — zahtevajte gradiva, kolikor ga potrebujete — in pošljite k progi dovolj vozil... To bi bilo do nadaljnjega vse, Colohan."

Neale je stopil v šotor, primaknil si zaboj in sedel za mizo. Hotel je biti sam, da prouči svoje

načrte in temeljito premisli vso stvar. Stare številke in risbe so ga zamikale kakor napeta povest; vendar pa je časih kaj zmotilo njegovo pozornost Blake je večkrat prišel v šotor, kakor da mu ima nekaj povedati, a vselej se je molče umaknil. Nato je sel prinesel enemu izmed inženjerjev, ki sta sedela pod senčnikom, brzojavko; ta brzojavka je bila menda povod šepetanju, ki se je začelo med njima, ko je sel odšel. Nazadnje sta nekam izgini-la in Neala, ki se je resno lotil dela, ni motil nihče več, dokler ga ni zvonec poklical k večerji.

Neale je jedel z delavci za eno izmed skupnih miz in je bil kar najboljši volje. Ireci so se povsod zaljublili vanj. Nič dolgo mu ni bilo treba govoriti z njimi, da se je uveril: številka deset je bila vsem tem ljudem v zasmeh. Nekam iztreznjen se je Neale ločil od vesele, šaljive družbe ter odšel brez spremljevalca na izprehod.

Globoko v dolini je bil že mrak, a vrhove gričev je še obsevala dnevna svetloba. Hladni nočni zrak je človeku dobro del po vročem dnevu. Hladil mu je obraz. In molčanje, tema in zvezde — vse to ga je pomirjevalo. Osamljen volk je tulil nekje na višinah in njegovo zategnjeno, tožno zavijanje ga je spominjalo Slingerlandove kladare. Od te pa

do misli na Allie Lee je bil samo korak; Iznad zamotanih nalog novega posla mu je zblodil duh med sence starih upov, dvomov in strahov.

Ko se je vrnil v šotor, je zagledal v žoltem soju svetiljke zlo-novega posla mu je zblodil duh med sence starih upov, dvomov in strahov.

Slavni pianist, Jozef Hofman, ki je nedavno slavil 50 letnico svojega delovanja na glasbenem polju v Ameriki. Rojen je bil v Krakovu na Poljskem. Koncertno turnejo po Ameriki je napravil že kot enajstletni deček, katero turnejo pa je ustavila organizacija za varstvo otrok, češ, da to otroku škodi.

4 mesece stari dvojčici, Helen in Bertha Coelin, sta menda najmlajši potniki, ki sta potovali iz Amerike v Evropo. Ko jima je umrla mati v Davenport, Iowa, ju je poslal oče k babici in dedu v Nemčijo. Na potu je skrbela zanje ladijska uslužbenka Meta Maerz.

Zadnji mesec kampanje

ŽENSKÉ ENAKOPRAVNOSTI

KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

prve in najstarejše slovenske podporne organizacije v Ameriki

KAMPANJSKE NAGRADE

Za sedanjo kampanjo so določene sledeče nagrade:

ODRASLI ODDELEK

Za vsakega novega člana (co), ki se zavaruje za \$ 250 se plača \$1.50
Za vsakega novega člana (co), ki se zavaruje za \$ 500 se plača \$2.50
Za vsakega novega člana (co), ki se zavaruje za \$1000 se plača \$5.00
Za vsakega novega člana (co), ki se zavaruje za \$1500 se plača \$6.00
Za vsakega novega člana (co), ki se zavaruje za \$2000 se plača \$7.00

—Poleg tega Jednota plača tudi \$2.00 za zdravniško preiskavo—

MLADINSKI ODDELEK

Za vsakega člana (co) pristoplega (o) v razred "A" ali "B," navadne živiljske zavarovalnice (Ordinary Life Certificate) se plača \$1.00.
Za člana pristopile v razred "F" 20 letne "Endowment" (Twenty Year Endowment Certificate) zavarovalnice se plača sledeče nagrade:

Za \$ 250.00 zavarovalnine.....\$2.00
Za \$ 500.00 zavarovalnine..... 3.00
Za \$1000.00 zavarovalnine..... 4.00

Pripomba: Zgoraj določene nagrade se plačajo šele potem, ko je novo pristopil član plačal 6 rednih mesečnih assementov. Do nagrad so upravičeni posamezniki, ki bodo nove članice (ce) za pristop pridobili. Poleg zgoraj navedenih nagrad se bo plačalo društvenim tajnikom in tajnicam še posebne nagrade po \$5.00 za vsakeh 10 članov in članic nad številom članstva, ki ga je društvo imelo 1. aprila 1937. VAŽNO! Tekom sedanje kampanje se v mladinski oddelek sprejema člani in članice brez zdravniške preiskave in to v vseh državah, razen v državah Connecticut, New York in Ohio. V teh treh državah morajo biti poslani zdravniško preiskani, za kar Jednota plača 50c za vsako zdravniško preiskavo.

VLOGE v tej posojilnici

zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in družbene vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co. 6235 St. Clair Ave. HEND. 5870

LYON DAIRY

SLOVENSKA MLEKARNA

Jos. Glavan, lastnik

1166 EAST 60th STREET

HENDERSON 5832

Se toplo priporoča gospodinjstvom za vse mlekarne izdelke

izdelke

Francoski general Henri Gouraud, ki se je proslavil v svetovni vojni in ki ima samo eno roko, je stopil zdaj v pokoj. Njegov tovariš bere poslovilne besede starega generala, ki se poslovlja od armade.